Posamezna številka 1 K. Poštnina plačana v gotovini.

Štev. 233. V Ljubljani, v torek, dne 12. oktobra 1920. Leto XLVIII.

SLOVENEC

»SLOVENEC« velja po pošti za vse strani Jugoslavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 180·—
za pol leta „ . . „ 90·—
za četrt leta „ . . „ 45·—
za en mesec „ . . „ 15·—
Za inozemstvo celoletno K 240·.

Sobotna izdaja:
Za celo leto . . . . . K 30·—
Za inozemstvo . . . . „ 35·—

Inserati:
Enostolpna petitvrsta (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat . . . po K 6·—
poslana itd. . . . po K 9·—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/3 mm K 15.
Izhaja vsak dan izvzemši ponedeljek in dan po prazniku, ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; netrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. štv. 50, upravn. štv. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran. ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase, avstr. in češke 24.797, ogr. 28.511, bosn.-herc. 7563.

Nemške tolpe streljajo na koroške Slovence.

LDU **Dobrlaves**, 11. oktobra. Od dne 27. sept. dalje, ko so Nemci vozili Volkswehrovce iz Celovca v Velikovec, se je peljalo pogostoma več tovornih voz s 50 do 60 ljudmi tja. Ako so srečali naš voz, se mu niso umaknili, ampak so ga, ako le mogoče porinili v jarek. Vsi nemški avtomobili so se ustavljali pred italijansko delegacijo v Velikovcu in s polnim nahrbtnikom (menda orožje) so izginili Nemci in nemškutarji v ono poslopje. — Ponoči od 10. na 11. okt. se je zbralo v Sinči vesi okoli 150 oboroženih Volkswehrovcev. Ko je naš avtomobil peljal mimo, so ga napadli in oddali nanj 30 do 40 strelov. Ranjen je bil šofer v levo roko in en sopotnik skozi hrbet. Avtomobil je popolnoma pokvarjen in razstreljen. Nato so se zbrali naši fantje v Sinči vesi, Volkswehrovci pa so pobegnili proti Škocjanu. Ob treh ponoči so se razšli ,davi pa so se zopet zbrali. Vobče je opažati v vseh vaseh, da so Volkswehrovci, ki so ponoči izginili, zjutraj zopet zbirajo in zasedajo cono A, ker je nemško ljudstvo popolnoma preverjeno o nemški zmagi. Jako slab vtis med našim ljudstvom je naredilo, da se ni izpolnilo pričakovanje, da bo takoj ob šestih zvečer naše vojaštvo zasedlo cono A. Naše ljudstvo nestrpno pričakuje zasedbe, ker se boji napadov Volkswehrovcev.

LDU **Velikovec**, 11. okt. Na dan plebiscita je došlo iz cone B v cono A približno 4000 »Volkswehrovcev«. Orožje za te »Volkswehrovce« so tihotapili že preje in ga skrili pri gostilničarju Tschebullu, voditelju velikovških nemčurjev. Akoravno je bil znan seznam vseh onih, ki so dobili orožje, se ni moglo doznati, kje je skrito orožje. Ententni distriktni svet v Velikovcu ni dal preiskati Tschebullovega posloprja. — Sedaj se te tolpe vlačijo po plebiscitnem ozemlju, zlasti v sodnem okraju Velikovec. Grozijo našim ljudem ter jih dejansko napadajo. Streljajo na naše ljudi. Vozijo se iz enega kraja v drugega in se zopet vračajo. Tako so se danes peljali na tovornem avtomobilu iz Velikovca v Grebinj.

Bilo jih je približno 40 mož. Snoči so v grebinjski okolici nameravali napasti slovenskega kmeta Kolbanca na Brezju. Pravočasno se je zvedelo za njihov namen. Zaradi tega je odšla naša straža da straži hišo. Na potu k hiši Kolbanca je naša straža prepevala slovenske pesmi. S tem so bili Nemci opozorjeni in vsled tega opustili svojo nakano. Straža je iz hiše videla signale, ki so si jih Nemci dajali. Danes se je v Vovbrah izdala tolpa Volkswehrovcev, približno 200 mož. Obkolili so župnišče, ki ga je stražilo nekaj do domačih fantov, ter oddali več strelov na župnišče. Naši fantje so jih aretirali in jih odgnali seboj, morali so jih pa v Velikovcu izpustiti. Opoldne je hotela velikovška tolpa navaliti na Narodni dom. Gostilničar pa je pravočasno zaprl vrata. Orožništvo je tolpo zapodilo. Za večer so pripravljali napad na Slovence. Poklicali smo domače prebivalstvo in straže iz okolice. Tolpe Volkswehrovcev, ki so se vračale v Celovec, so na naše ljudi streljale pri št. Rupertu pri Velikovcu iz gostilne pri »Jägerwirtu«. Gostilničarko pri »Krajcarju« so na cesti proti Celovcu dejansko napadli, ji nastavili revolver na glavo in ji grozili, češ da drži s »Čuši«. Varnost domačega slovenskega prebivalstva v sodnem okraju Velikovec je zelo ogrožena. Prebivalstvo prosi za ojačenje straž, da se varuje imetje in življenje.

Dr. R. K.:

Na dan plebiscita.

Na Koroškem, 10. oktobra.

S čisto posebnimi čustvi smo pozdravili koroški Slovenci zoro današnjega dne. Prijazno se smehlja solnce s sinjega neba in preden bo zatonilo, bo naš rod svoboden, prost za vse vekov veke tujega robstva.

Dostojno, mirno, sigurni svoje stvari gredo naše trume na glasovališča. Udeležba je sijajna, obrazi svečanostno vznemirni, brez vsakega krika, brez izzivanja odda vsak glasovnico, se kratko pomeni s prijatelji in gre zopet svojo pot. Saj je vsak naše zmage siguren in za glasno veselje je še čas.

Že ob sedmih zjutraj sem oddal svoj glas v nemčurskem mestu Pliberku. Čeprav so tam Slovenci v manjšini, si vendar Nemci ne upajo izzivati. Godrnjajo na njim lasten način, ko izjavi orožniški stražmojster, da bo njegova žena prva glasovala, ker mora potem skrbeti za orožnike, ki vrše danes odgovorno službo reditelјev. Na vsakem glasovališču je poleg naših orožnikov navzoč vsaj po en ententin častnik. Po trgu v Pliberku se sprehaja kakih 100 civilno preoblečenih volksvehrovcev, ki so precej mirni, ker je v noči naša fantovska straža v Dobu korajžno razorožila nekaj desetin nemških vsiljivcev, ki so bili skriti pri nemčurju Pavliču, jih izročila nato orožništvu, ki je takoj poskrbelo, da so se spravili preko plebiscitne meje. Vse se je izvršilo mirno, brez hrupa. Nemci zabavljajo, zakaj so se njih ljudje iztirali, medtem ko nemoteno stopa po trgu skupina mladih Zagrebčanov. Ne umejo v svoji zagrizenosti, da spada cona A pod našo upravo in da ne bomo branili svojim bratom, da nas posetijo ravno oni dan, na kojega rešujemo svojo usodo in čast cele domovine.

Včeraj so na Ponikvi blizu Pliberka nemčurji z orožjem napadli naše pristaše, ki so bili v malem številu zbrani v gostilni, jih pognali v beg in dva s streli ranili. Tudi to ni vzelo našim disciplinarnim vrstam hladnokrvnosti. Nobenemu privržencu Nemške Avstrije, ki ima pravico glasovanja, se ni skrivil niti las. Ne bo se jim zgodilo nič žalega tudi ne po naši zmagi, ker pozna naše ljudstvo za bankovce samo zaničevanje. Nam se ni treba boriti s sramotnimi sredstvi, kakor je to delala nasprotna stranka, ki je podkupovala na debelo in že naprej delila posestva zvestih Slovencev med svoje najhujše pristaše.

Nikdo iz naših vrst se ni dal oplašiti po umazanih grožnjah, ki kažejo le obupen položaj nasprotnikov. Brez bojazni so prišli danes vsi in prepričan sem, da se še ni nikjer na svetu plebiscit vršil tako dostojanstveno mirno kakor v tem kraju.

Po cestah švigajo avtomobili, ki prevažajo hrome in bolne glasovalce v občine ,kamor spadajo. Tudi Hrvati so poslali nekaj udobnih avtomobilov na razpolago. Tako vidi naš rod, da nam pomaga cela velika Jugoslavija in mu daje ponos. Prihitel je vsak domačin, naj ima glasovalno pravico ali ne, da s svojim ugledom in s svojo navzočnostjo pokaže rojakom, da v ničemur ne zaostajamo za Nemci.

Okrajni narodni sveti so tega dneva najbolj veseli. Njih delovanje je bilo vzgledno, vsako hišo, vsako osebo se je poiskalo, vsakega natančno poučilo o načinu glasovanja, v vsakem, ki ni zakrknjen odpadnik, se je zanetila iskra narodne zavednosti. Sedaj bo čas zasluženega odpočitka, pa tudi zasluženе kritike nad onimi, ki so čisto nepotrebno povzročili med našim ljudstvom marsikako ogorčenje. Nikdar ne bodo naši ljudje tega umeli, da sta se morala zapreti ona dva našinca, ki sta napad italijanskih častnikov zasluženo zavrnila. Nikoli ne pozabim, da je sinoči šofer, ki je pripeljal z državnim avtomobilom dve bančni uradnici v Pliberk na izprehod, odklonil zahtevo zdravnikov, naj jih pelje v Šmihel k ranjencem iz Ponikve, z motivacijo, da mora gledati, da pride v Velikovec nazaj. Delovanje naše delegacije v Celovcu in drugod pa se bo moralo tudi še temeljito pojasniti. Za danes naj zadostuje, da se je izrazil ugleden član Narodnega sveta v Pliberku: Zmagali bomo kljub naši delegaciji.

Toda kritiko še nekoliko odložimo. Danes odloča, hvala Bogu, narod in ne naša delegacija. In narod, ki si je zmago izvojeval, jo bo znal proslaviti po svoje ne glede na grehe onih, ki so vodili njegovo usodo.

Pismo od demarkacijske črte.

Dne 10./10. 1920.

Nekaj težkega je viselo včeraj in danes jutro nad Celovcem. Svinčenosiva megla se je vlačila po mestu in bližnjem gričevju, ki jo je pa kmalu predpoldnem pregnalo toplo solnce, da je nastal lep jesenski dan. Narava sama se zdi, da čuti in drhti v pričakovanju zgodovinskega dne — današnjega dne plebiscita, ki naj odloči usodo našega teptanega naroda na Koroškem. In zdi se mi, da kličejo premagana megla, jasni dan in žarko solnce: Le vstani borni narod moj — do danes v prah teptan; trpljenja dan ni dan več Tvoj — Tvoj je vstajenja dan! —

Ko dobite te vrste, bo usoda našega naroda — in ne malo tudi usoda naše Jugoslavije glede jugozapadne bodoče meje končno odločena. Vendar naj mi bo dovoljeno opisati še nekoliko zadnjih vtiskov iz Celovca od zadnjega dne pred plebiscitom.

Če me vse ne vara, je »štimunga« Celovčanom približno taka, kot je na dan Vernih duš popoldne. Trgovine so zaprte, ker trgovski gremij je izdal ta-le poziv (Aufruf): Vsled nujne želje »Heimatdienstа«, naj se vočigled važnim dogodkom v soboto trgovine zapro in naj se onim nastavljencem ,ki delujejo pri »Heimatdienstu« dá prosto že v petek. — Predstojništvo gremija. Ta poziv gremija si zapomnimo za vsak slučaj! — Tako seveda ni bilo čudno, da se je nabralo nekaj tisoč ljudi, ki so v četrtek in v petek p o n o č i liki ščurki lezli pod varstvom teme v cono A. Da je bilo med njimi na stotine najtemnejših senc, postav — podobnih onim, ki so noslii žeblje za križanim Zveličarjem, omenjam le mimogrede. — Vkljub izrecni prepovedi plebiscitne komisije so se prevažale cele gruče nemških n e g l a s o v a l c e v v tovornih avtomobilih (kamionih). Prepoved je veljala torej le za Slovence! Tu in tam se je videl kak zeleno pobarvani avto. Vendar pa ni opaziti na strani Nemcev nikakega posebnega navdušenja niti v Celovcu, temmanj pa v glasovalnem pasu. — Ni se slišalo niti običajnega hajlanje, pač pa mnogo slovenske govorice na trgu pri lintvernu, ki je pač začudeno gledal v slovenski govoreče Heimwehrovce okrog sebe, s hlebom kruha in četrt kilograma slanine, kar so dobili »na roke« poleg nekaj avstrijskega papirja v obliki denarja. Tak denar so naši nalepljali po obcestnih drogovih namesto neslanih nemških listkov. Res, to je najlepša reklama za valuto falirane Avstrije.

Heimatdienst je že pred dnevi zaprl vrata svojih bogatih zalog in nemčurji, ki so še včeraj prihajali iskat »Liebesgaben«, so nemalo debelo zijali in kleli, ko se jim je povedalo, da se bo blago nadalje razdeljevalo šele — po plebiscitu.

Za reklamo je na cesti, ki vodi iz mesta proti Vetrinju, kazal neki mesar v izložbenem oknu dva kosa lepega mesa pri sicer zaprtih vratih. Na prodaj to meso ni bilo, in ga drugje sploh ni bilo videti. Sladkorja ne vidiš v celem Celovcu toliko, da bi si ž njim nasmetil oči; v kavarnah se dobi le saharin, ki ga moreš šele z mikroskopom spoznati. Le za kupovanje duš so imeli Nemci sladkor, dočim ga za bolnike, otroke in starce še danes nimajo.

Da preidem nazaj k položaju včerajšnjega dneva, naj omenim še, da so bili v prvi vrsti študentje, celo z Dunaja, oboroženi s samokresi in bokserskimi prstani, ki so imeli tvoriti elito napadalne čete. Za to avantgardo naj bi bila kot prva rezerva vsa fakinaža in elita plačanih celovških in drugih barab. Študentje so bili baje celo primorani, da »sodelujejo« pri reševanju domovine. Na gimnaziji se je odgodil pouk v ta namen do 15. oktobra, a realci so sami zahtevali, da se opusti šolski pouk.

Naloga Heimwehrovcev in Heimatdienstlerjev je, da napadajo in po potrebi tudi poropajo v Celovec došle Slovence. V napadanju je največji mojster neki Matizelj iz Podljubelja, pod čigar vodstvom so pripravljeni v Celovcu razni pododseki organiziranih band, da ogrožajo imetje in življenje Slovencev. Tako je napadlo včeraj v noči okrog 30 takih tolovajev gosp. Ferjančiča iz Sinčevasi, ga suvalo in mikastilo in ga potem izročilo še celovški policiji. Pri tem je »zmanjkala« g. Ferjančiču srebrna doza in pa vsa — gotovina v denarju! Mislim, da sem povedal s tem dovolj.

Nemcem so bile zlasti v želodcu naše ženske organizacije. In res je, da moramo dati velik del zasluge za ugoden uspeh današnjega dne našemu zavednemu ženstvu. Zato so pa Nemci nastopili s srdito agitacijo proti ženskam, proti kojim hočejo signalizirati napade z vpitjem »dol z babami, ki so vindiš!«

Priznati je treba, da so naši ljudje dosedaj, ko to pišem, obdržali res hladno kri in je prišlo le do malih incidentov, ki nimajo prav nobenega pomena. Vkljub temu išče nemški Izrael vsakega najmanjšega povoda, da bi izzval državno afero, če se le prime kak nemški Peter malo za nos. Čul sem, da so bili za glasovanje iz zapora izpuščeni številni kaznjenci, dočim mnogo naših upravičenih glasovalcev ni bilo sprejetih v glasovalne imenike, ker je tako hotel kak Navarini ali pa Hordern. — Vrag naj vzame »nepristranost« ententе! Sicer pa ga ni vraga, ki bi vam vzel našo pravo.

Napihujoča se nemška žaba poči danes.

Čist in svež veter vleče po našem Rožu in naši Podjuni. Tudi nad Celovcem se megle razkrajajo. — Kmalu pride poštena burja, ki bo prepihala nemško sramoto od tu. Takrat bo naša tudi cona B.

Na svidenje! F. K.

Volivno gibanje.

Velik volivni shod v Št. Jerneju. V nedeljo je bil v Št. Jerneju na Dolenjskem sijajno obiskan shod KZ v Št. Jerneju na Dol. Govoril je Borc iz Šmarce.

Shod zaupnikov SLS za krški in kostanjeviški sodni okraj je bil v nedeljo v Podlogu pri Krškem. Poročal je g. Borc.

Črnomelj. V nedeljo je bil izvrstno obiskan shod zaupnikov SLS za črnomaljski sodni okraj. Zastopane so bile vse občine. Poročal je prof. Remec.

V Dobličah je imela KZ v nedeljo popoldne shod, ki so se ga udeležili volivci v velikem številu. Govoril je prof. Remec.

Metlika. V društveni dvorani v Metliki se je vršil v nedeljo sijajen shod zaupnikov SLS za metliški sodni okraj. Vse občine so se shoda udeležile po številnih zastopnikih. Poročal je dr. Kulovec.

V kočevskem okraju je imel v nedeljo župnik Škulj volivna shoda na Gori in Loškem potoku. Na obeh shodih je z velikim uspehom razvijal program SLS.

Sijajno obiskana shoda zaupnikov **sta** se v nedeljo vršila v **Žužemberku in Trebnjem.** Poročal je dr. Stanovnik. V Žužemberku je bilo navzočih okoli 400 zaupnih mož.

Za **brdski** sodni okraj je bil v **nedeljo** shod zaupnikov v Domžalah, za **kamniški** v Kamniku. Oba shoda sta bila izredno dobro obiskana, vse občine zastopane. Govorila sta posl. Strcin in tajnik KZ Čebulj.

Velik shod v Šmartnem pri Litiji. V nedeljo se je vršil v nabito polni dvorani društvenega doma v Šmartnem volivni shod. Govorila sta posl. Gostinčar in urednik Kremžar. Po shodu je bil zaupen shod SLS za litijski sodni okraj. Zastopane so bile vse občine celega okraja.

Novomesto. V ponedeljek so se sešli zastopniki občin novomeškega sodnega okraja k zaupnemu shodu v dvorani Rokodelskega doma v Novem mestu. Ta shod je bil izredno živahen in zanimiv. Brez dvoma bo rodil najboljše uspehe. Tudi v tem okraju bo padel terorizem samostojnih, ki je vzcvetel pod patronanco Grma in nekaterih kraljevih uradnikov. Zaupniki so slikali neznosne razmere, ki vladajo tam doli ob Krki. Na shodu sta poročala prof. Remec in dr. Kulovec.

Tržič. V soboto zvečer je bil v Domu velik javen shod, na katerem je govoril dr. Gosar. V nedeljo popoldne se je pa vršil shod zaupnikov za ves tržiški sodni okraj.

Cerklje na Dol. Na nedeljo je bil shod KZ, na katerem sta govorila Marinček in dr. Besednjak.

Radeče pri Zidanem mostu. Včeraj je bil tukaj shod zaupnikov za radeški sodni okraj. Udeležba je bila velika, zastopane vse občine.

+ **Vrhnika.** Za vrhniški sodni okraj je bil v nedeljo dobro obiskan shod zaupnikov. Poročala sta Stanovnik in urednik Zabret.

Tajni načrti Italijanov.

Z optimizmom, ki je naravnost nepojmljiv gledamo v svet in z brezbrižnostjo, ki je usodno pogubljiva, pa presojamo dogodke na našem zapadu. In optimizem in brezbrižnost traja nemoteno dalje, dasi pomeni ves potek jadranskega vprašanja celo vrsto razočaranj in bridkih neuspehov, dasi imamo posla z Italijani, ki slove po svoji verolomnosti.

Ko še ni bila naša svoboda uresničena in ko smo zvedeli za londonski dogovor, smo celo nesvobodni zaklicali: nikdar in nikoli ne priznamo tega pakta! Danes, po dveh letih svobodnega življenja smo na tem, da branimo na Koroškem in v Albaniji jadransko vprašanje in da že mesec dni traja tudi formelno vladarstvo D' Annunzija. Mi teh svojih ogromnih neuspehov ne vidimo, dobro jih pa znajo ceniti Italijani, ki zidajo na nove načrte, ki bodo gotovo tudi realizirani, če bomo še nadalje optimisti in brezbrižneži.

Skoraj se imajo pričeti pogajanja in jasno je, da bo Italija morala saj nekoliko odnehati in osvoboditi del ozemlja, ki je že dve leti v njeni posesti. Tekom dveh let pa so se Italijani navadili, da zro na zasedeno ozemlje kot na svoje, da že celo socialisti zahtevajo aneksijo tega ozemlja in da bo laška vlada radi tega poizkusila vse, da si ohrani ozemlje za vedno. Zategadelj je sestavila laška vlada cel načrt, ki ga sistematično uveljavlja.

Načrt se deli v notranji in zunanji. I. Notranji načrt obsega v glavnem znano teroristično vlado na zasedenem ozemlju, ki naj onemogoči vsak odpor naših ljudi in jih polagoma sploh prežene z ozemlja. Ta načrt je že tako znan, da o njem ne bomo še posebej govorili.

Zunanji načrt pa se tiče diplomacije in boja z našo državo. Jasno je, da je jadransko vprašanje tako pereče, da more nakrat privesti do vojne. Da nas za ta slučaj oslabe kar najbolje organizirajo Italijani albanske vpade, skušajo na novo razviti črnogorsko vprašanje, podpirajo Nemce na Koroškem, preprečujejo oziroma slabe malo antanto in so po vsej državi večni povzročitelji nereda in medsebojnega sovraštva. Ker nas smatrajo danes vsled tega svojega delovanja za dovolj oslabljene, so ponudili pogajanja. Mi smo te seveda sprejeli. Da pa bodo imela pogajanja za nje tudi najbolj ugoden potek, zahtevajo, da se vrše v italijanskem mestu, kjer morejo z vsemi sredstvi uplivati na njihov potek. Tudi to smo sprejeli, ko da bi bila naša dolžnost, da si kopljemo sami jamo.

Pogajanja privedejo končno do tega, ko bo morala vsaka stran nekaj popustiti. Da bomo mi popustili, o tem ne dvomijo niti Italijani niti mi. Če pa bodo tudi Italijani dejansko popustili, o tem pa dvomimo i mi i Italijani. Ti pripravljajo za ta slučaj novo d' Annunziado. Admiral Millo in famozni D' Annunzio hodita že tedne naokoli in pripravljata z vestnostjo in vnemo vojsko, **da odreče pokorščino svoji vladi, če bi zahtevala izpraznitev le ene vasi.** Ker nismo zapodili D' Annunzia, računajo Italijani, da ne zapodimo niti Milla in tako se laška vlada z novo »regenzo« izvije iz težavnega položaja in v ugodnem trenutku anektira obstoječe in eventuelno nove regenze.

Italijanski načrt je jasen; treba samo še malo našega optimizma in brezbrižnosti in izveden bo popolnoma. Še malo naše pasivnosti in pride čas, da bomo z milijonskimi žrtvami plačali to, kar je bilo nekoč skoraj da zastonj že naše.

Pogajanja med Italijo in Jugoslavijo.

LDU **Belgrad,** 11. okt. (ZNU) Danes se v ministrstvu za zunanje stvari pričakuje odgovor iz Rima glede kraja, kjer se bodo začela direktna pogajanja o jadranskem vprašanju. V dobroinformiranih krogih smatrajo, da bosta dr. Trumbič in dr. Ninčič odpotovala iz Belgrada v sredo ali četrtek.

LDU **Rim,** 11. okt. (Brezžično.) Tempo doznava, da se bodo italijansko-jugoslovanska pogajanja glede Adrije pričela jutri.

Italijanska nasilja na Sušaku.

LDU **Sušak,** 10. okt. (ZNU) Te dni so postavili Italijani pred vse tukajšnje srednje šole karabinjerje, ki zahtevajo od vsakega dijaka legitimacije. Ako se izkaže, da dijak ne stanuje na Sušaku, temveč v kakem drugem kraju okupiranega ozemlja, ga ne puste v šolo, marveč ga peljejo na policijo in ga tam zopet izpuste z navodilom, da mora hoditi v šolo v kakem drugem kraju Julijske Benečije, ker da je tam dosti srednjih šol. Očividno je, da delajo to radi tega, da bi popolnoma opustili srednje šole na Sušaku. Na vprašanje, zakaj tako delajo, so odgovorili karabinjerji, da so dobili za to nalog od komande v Opatiji.

Vojna odškodnina Jugoslaviji.

LDU **Belgrad,** 11. okt. (ZNU) »Politika« piše: V Belgradu pričakujejo prihod g. Boškoviča, člana mednarodne reparacijske komisije ,šele koncem tega tedna. Kakor smo že javili, je vlada poklicala g. Boškoviča, da razloži, kako sedaj stoji vprašanje glede odškodnine. Trdi se, da so zavezniki ponudili naši državi kot odškodnino en del ameriškega, angleškega in francoskega vojnega materijala, ki se nahaja na Francoskem in na bivši solunski fronti.

Mirovna pogajanja med Rusi in Poljaki.

LDU **Varšava,** 11. okt. (PBA) Vojno poročilo od dne 10. t. m.: Na vsej fronti ni nobenih važnih izprememb. V odseku Wolowsk so naši oddelki zopet odbili napade dveh sovjetskih polkov in ju zapodili v paničen beg.

LDU **Kovno,** 11. okt. (LBA) Ministrstva so glavno mesto Vilno po redoviti izpraznitvi zapustila dne 9. t. m. Prebivalstvo je razburjeno. Judje so pobegnili iz strahu pred pogromi. Milica vzdržuje red.

LDU **Kovno,** 10. okt. (LBA) Po trdovratnih bojih so Poljaki dne 9. t. m. zavzeli Vilno. Napadajoče čete so sestavljene iz poljskih prebivalcev vzhodne Litvanske, ki jih vodi general Zelegowski. Zelegowski je v Vilni razglasil novo vlado, kateri načeluje on sam in ki obstaja iz posestnikov. Ta vlada zahteva, da Litvanci zapuste pokrajine, zasedene prej po Poljakih, in da se vrši ljudsko glasovanje.

LDU **Varšava,** 9. okt. (PBA) Pogajanja z litvansko delegacijo v Suvalkih so bila dne 7. t. m. zaključena po podpisu pogodbe glede demarkacijske črte med obema armadama in glede premirja. Črta, ki loči poljsko armado od Litvanske v odseku suvalkijskem, se krije z mejno črto, ki jo je vrhovni svet določil dne 8. decembra 1919.

LDU **Varšava,** 9. okt. (PBA) Zunanji minister Sapieha je danes brzojavil litvanskemu zunanjemu ministru, da se poljsko vrhovno armadno vodstvo strinja z ustavitvijo operacij in da predlaga črto Bastuny—Ošmjany—Soly—Swiczany kot demarkacijsko črto. Imenovani kraji ostanejo v rokah poljskih čet. Z ozirom na pogodbo v Suvalkih z dne 8. t. m. predlaga knez Sapieha obenem, naj se začno pogajanja dne 13. oktobra v Oranyju.

Socialistična stranka v Italiji.

LDU **Reggio d'Emilia,** 11. okt. (Stefani.) Mnogo poslancev in drugih znamenitih članov socialistične stranke se je sestalo k porazgovoru o programu in zadržanju stranke, zlasti glede moskovskih pogojev. Zborovanje se je vršilo z izključbo javnosti. »Messaggero« meni, da bo to zborovanje odločilno za ostajo komunistov v stranki.

Zunanja politika Madžarske

LDU **Budimpešta,** 10. okt. (MKU) Ministrski predsednik grof Teleky je danes svojim volivcem podal v Szegedinu poročilo in dejal glede zunanje politike: Z vsemi velesilami hočemo vzdržati gospodarske zveze in upati je, da se nam posreči, preveriti velesile o našem težavnem položaju. Po ratifikaciji mirovne pogodbe je zaključena doba, kjer smo mi premaganci, in začela se je doba, v kateri bo vse odvisno od naše konkurenčne zmožnosti in moči. Kar se tiče razmerja s sosednjimi državami, bomo vzdržali z Avstrijo živahno gospodarsko zvezo, nikakor pa ne bomo ustvarili nikakršne politične zveze. — Potem je ministrski predsednik omenil govore dr. Rennerja in je dejal: Dr. Renner in njegovi somišljeniki prejkone ne vedo, kakšno darilo so prejeli z zapadno Ogrsko. Zahvaliti se imajo za to darilo sosedom, katerim je mnogo do tega, zariniti klin med Madžarsko in Avstrijo. Upam in verujem, da to vprašanje ne bo zasadilo klina med obe državi in da bosta Avstrija in Madžarska našli pot k rešitvi tega vprašanja. — Glede vprašanja kraljestva je dejal ministrski predsednik: Madžarska je monarhistična država in bo imela kralja. Osebno vprašanje glede kraljestva bo aktualno šele po ureditvi ustave. Najprvo je treba končnoveljavno vzpostaviti volivno pravico, rešiti vprašanje, ali naj se sploh še obdrži ustroj dveh zbornic in treba je rešiti vprašanje, ali bo nadalinja omejitev kraljeve moči potrebna. Mislim, da meni pretežna večina, da sme madžarski kralj biti samo madžarski kralj. — Naposled je ministrski predsednik energično protestiral proti razširjanju neresničnih vesti o Madžarski, tako o vojaški akciji, o nameravanem žigosanju bankovcev in o puču. Kdor razširja take vesti, je slepar. Taka je tudi z dunajskimi akti. Nameščenec je res na dunajskem poslaništvu ukradel dva ali tri brezpomembne akte; v zvezi s tem so se konstruirale važne listine, ki pa niso pristne. — Govor so viharno odobravali.

Anglija in Rusija.

LDU **London,** 11. okt. (Reuter) V odgovoru na Čičerinovo noto trdi lord Curzon, da je držal besedo in izpolnil vse obveznosti glede svoje politike proti Poljski in Wranglu ter glede repatriacije ruskih vojnih ujetnikov. Curzon protestira proti mučenju angleških vojnih ujetnikov in proti sovjetski propagandi v orijentu in izjavlja, da mora biti teh razmer konec, če hočejo Rusi, da bodo imela pogajanja glede vzpostavitve trgovinskih odnošajev kaj uspeha. Če bi se pojavile boljševiške vojne ladje v Črnem morju ali v Vzhodnem morju, bi se morale po tozadevnih določilih napasti.

Mohamedanska vstaja proti Franciji in Angliji.

LDU **Washington,** 11. okt. (Brezžič.) »Chicago Tribune« doznava, da se v orijentu pojavlja močno gibanje Mohamedancev proti Franciji in Angliji. Trije cesarski turški princi in več znanih oseb iz Arabije in Egipta vodijo to gibanje iz malega mesta Male Azije.

Turki podpirajo boljševike.

LDU **London,** 11. okt. (Reuter) »Daily Mail« poroča iz Teherana, da so dospeli turški vstaši, ki spadajo k četam Kemalovim, v Naohičevan (Ajerbejdžan). Turki nameravajo podpirati boljševike v boju proti Armeniji.

Uničenje motorjev v Nemčiji.

LDU **Berlin,** 10. okt. (Wolff) Zastopniki nemške industrije, ki so vprašali pri vladi, ali je resnična vest o nameravanem uničenju Dieslovih motorjev po ententi, so dobili odgovor, da se to res namerava. Nemška vlada je storila pri mirovni konferenci v Parizu korake, da bi preverila zavezniške vlade, da je ta zahteva neupravičena. Odgovora zavezniških vlad še ni. Nemška vlada je nadalje sporočila v Parizu, da ne more ugoditi zahtevi glede uničenja.

Razna poročila.

LDU **Berlin,** 10. okt. (DKU) Položaj v berlinskem časopisnem obratu se ni izpremenil. Meščanski listi niso izšli. Pogajanja se sedaj ne vrše in pričakuje se daljša stavka.

LDU **Sofija,** 10. okt. (BBA) Finančni minister je včeraj v sobranjski pisarni izročil zakonski načrt glede izdaje prisilnega posojila v znesku dveh milijard levov za delno kritje nezaloženih državnih dolgov.

LDU **Pariz,** 10. okt. (Brezžično.) Iz Varšave se doznava, da se Petljura pogaja z Wranglom zaradi nadaljevanja boja proti boljševikom po skupnem načrtu.

LDU **Pariz,** 11. okt. (Brezžično.) Francoski general Lerond se bo vrnil v Gor. Šlezijo. Govori se, da se bo ljudsko glasovanje kmalu vršilo.

LDU **Berlin,** 10. okt. (DKU) Listi poročajo iz Kassla: Zborovanaj socialnodemokratične stranke Nemčije, ki se je pričelo danes, se udeležuje 400 delegatov in okoli 100 članov parlamentne frakcije in načelništva. Pred tem zborovanjem se je vršila jako dobro obiskana konferenca socialnodemokratskih žen.

LDU **Belgrad,** 11. okt. (ZNU) Odsek za državne nabave je imel včeraj svojo sejo, na kateri je bil določen za predsednika dr. Dučić, ravnatelj državnega računovodstva. Potem je odsek sklepal o količinah bencina, petroleja in drugih potrebščin, ki se morajo nabaviti za prometno in vojno ministrstvo.

LDU **Belgrad,** 11. okt. (ZNU) Mednarodni kongres za ureditev železniškega prometa bo dne 15. t. m. v Parizu. Na kongresu bodo reševali vprašanje o direktnem potnem prometu, o potniških in carinskih olajšavah.

LDU **Rim,** 11. okt. (Brezžično.) Uraden razglas naznanja ukinjenje vojnega stanja in z njim v zvezi stoječih omejitev konec oktobra.

LDU **Bruselj,** 10. okt. (Havas) Ministrski predsednik Delacroix je, kakor poroča »Soir«, izjavil, da je uspeh finančne konference za vojne žrtve posebno ugoden.

LDU **Varšava,** 9. okt. Ministrski svet je sklenil ustanoviti ukrajinsko vseučilišče v Stanislavovu. Za pripravljalna dela so določili tri milijone poljskih mark.

Politične novice.

+ **Poprava volilnih imenikov.** Mnoga županstva so mnenja, da se smejo že potrjeni volivni imeniki izpopolnjevati uradoma brez sklepov, če so se volivci izpustili pomotoma. To mnenje je napačno. Potrjeni volivni imeniki se smejo popravljati le v smislu člena 25. volivnega zakona, t. j. popravek se mora odrediti s sklepom, kateremu je priključiti dokazilo (javna listina). Sprožijo pa popravo županstva lahko tudi sama. Kot javne listine je smatrati tudi potrdila županstev s prilično vsebino: »Županstvo v... potrjuje, da je I. I. do 7. septembra 1920 že izpolnil 21. leto in da je pristojen v to občino.« Ali: »Županstvo v... potrjuje, da je I. I. do dne 7. septembra 1920. že izpolnil 21. leto, da je po plemenu in jeziku Slovan ter da se je do navedenega dne stalno naselil v tej občini.« Županstva naj se teh navodil strogo drže, ker je sicer mnogo dela zastonj in mnogo volivcev ne bi prišlo v imenike.

+ **Volilno gibanje** v Prekmurju se že povsod opaža. Tudi liberalni korteši (agitatorji) se že prikazujejo. Obljubljajo celo, da bo demokratična stranka pustila izpeljati iz Belgrada v Prekmurje velik vodni kanal, da se bomo zamogli po vodi v Belgrad voziti, le če se za centralizem izrečemo. Sredstev, katerih se poslužujejo pri agitaciji, se ne more naštevati, kajti ta so tako nesramna, da se jih nobena madžarska stranka ni nikdar posluževala. Prekmurci pravijo, da se tej stranki pavova pero »demokrat« prav nič ne poda. Saj jim tudi nikdo na lim ne nasede.

+ **Madžaroni** so imeli pred kratkim v Sombotelju (v Prekmurju) veliko zborovanje, kjer so prek meje nagnanim prekmurskim hujskačem in drugim, po večini temnim elementom obljubljali nebesa na zemlji, ako se odpovejo Jugoslaviji in ostanejo zvesti »tužnej majki« Madžarski. Prekmurci odklanjajo vsako vmešavanje izvenstranskih agitatorjev v prekmurske zadeve, dočim madžarski majki pač od srca radi privoščijo razne oderuhe, kakor so dr. Cifrak, Tkalec, Mikola in še nekaj drugih Madžaronov.

+ **Kako se godi cerkvi pod svobodomiselnimi vladami.** Ker naši demokrati in socialisti vedno trdé, da se verstvo od svobodomiselstva ni ničesar bati, da nihče ne misli na kulturni boj, je prav, da jih zavrnemo s češkim zgledom. V Čehoslovaški republiki so ves čas na krmilu meščanski liberalci in socialni demokrati. Kako se tam godi katoliški veri in cerkvi? To nam pove skupno pastirsko pismo češkoslovaških škofov, ki so ga poslali s svoje konference koncem minolega meseca v Pragi. Tu čitamo: »Domači organizem katoliške cerkve v Češkoslovaški republiki ne le ne uživa nobenega varstva, ampak ga brez kazni rušijo z razkolom in krivoverstvom takoimenovane češkoslovaške cerkve, ki se veže z neverniki, krivoverci in sovražniki cerkve vseh vrst. Od katoliške cerkve odpadli in ekskomunicirani duhovniki so kot referenti v ministrstvih imeli v rokah zadeve ravno te cerkve, oni vodijo agitacijo za odpad med duhovščino in ljudstvom, vodijo seznam o duhovnikih, ki so zreli za odpad in jim nudijo bogato Judeževo plačilo. Pri oddaji nadarbin javnih patronatov imajo vedno prednost duhovniki, ki so nepokorni svojim škofom ali so izključeni iz kvalifikacijske liste; njihov upor proti škofom se podpira. Katoliške cerkve se s silo zasedajo, njihovi dušni pastirji surovo zlostavljajo in preti se jim celo s smrtjo. Vse to se godi ob pasivni asistenci političnе uprave in njene eksekutive, da celo ob aktivnem pospeševanju cerkvi sovražnih struj. Krščanska vera in njeno znamenje: križ, se proti volji starišev po samovolji nevernih učiteljev odstranja iz šol, božji službi posvečene kapele se odpravljajo, svetniški kipi se brez kazni z vandalskim cinizmom skrunijo in razbijajo — in sicer večkrat v navzočnosti brezbrižnih ali pa celo pri teh činih sodelujočih zastopnikov državnih oblasti.« Vse pritožbe proti tem razmeram in temu početju ne izdajo ničesar in to kljub temu, da so predsednik Masaryk in merodajni člani vlade priznali veliki pomen vere in cerkve za nravno povzdigo ljudstva. Verno češkoslovaško ljudstvo je prisiljeno, da poseže v obrambo svojih verskih svetinj po samopomoči ter se je v to svrho na pobudo katoliške akademske mladine že začelo organizirati. Tako pastirsko pismo češkoslovaških škofov. Naj bo slovenskemu ljudstvu resen opomin za bodoče volitve!

Dnevne novice.

— **Duhovniške vesti.** Imenovanje: Stolni kanonik dr. Mihael Opeka je bil imenovan za pravega konzistorialnega svetnika. — P. dr Gvido Rant, O. F. M., je bil imenovan za upravitelja župnije Marijinega Oznanenja v Ljubljani. — Kanonično umeščena sta bila: Andrej Krajec, župnik v Kranjski gori, na župnijo Boh. Bistrico dne 12. avg. 1920; Jožef

Verce, kaplan v Trnovem v Ljubljani, na župnijo Žabnico dne 27. septembra 1920. — Podeljena je župnija Polica Jožefu Pravharju, župniku v Loškem potoku. — Župnija Škocijan pri Mokronogu pa Jožesu Anžiču, ekspozitu pri Sv. Joštu nad Kranjem. — Premeščeni so bili kaplani: Anton Anžič iz Šmartna pod Šmarno goro za stolnega vikarja v Ljubljani; Jožef Žužek iz Tržiča v Kranj; Franc Vavpotič iz Št. Vida nad Ljubljano v Tržič; Franc Lovšin iz Št. Vida pri Stični v Št. Vid nad Ljubljano; Franc Kanduč iz Cirknice za župnega upravitelja na Babno polje; Janez Pucelj iz Šmarjete v Cirknico; Vincencij Gostiša iz Šempetra pri Novem mestu v Šmarjeto; Janez Frančič iz Stopič pri Novem mestu; Janez Vilhar iz Sv. Križa pri Kostanjevici v Stopiče; Matej Tomazin iz Sv. Križa pri Litiji v Sv. Križ pri Kostanjevici; Martin Bukovec iz Smlednika v Sv. Križ pri Litiji; Franc Presetnik s Koroške Bele v Smlednik; Matija Jager iz Borovnice v Dob; Anton Gole iz Št. Ruperta za upravitelja kuratnega beneficija v Št. Vidu pri Stični; Anton Gornik od Sv. Petra v Ljubljani v Šmihel pri Novem mestu; Valentin Tomc iz Višnje gore k Sv. Petru v Ljubljani; Janez Pivek iz Starega trga pri Ložu v Višnjo goro; Anton Črnugelj iz Velike Doline v Stari trg pri Ložu; Karol Žužek iz Stare cerkve za župnega upravitelja na Gori pri Sodražici; Janez Hrovat iz Sostrega za ekspozita na Sv. Joštu nad Kranjem; Martin Radoš iz Naklega v Sostro; Jožef Šimenc iz Predoselj v Naklo; Tomaž Tavčar od Sv. Jakoba v Ljubljani v Predoslje; Ludovik Lederhas, kaplan in katehet pri uršulinkah v Škofji Loki, k Sv. Jakobu v Ljubljani; Alojzij Tome iz Radovljice za kaplana in kateheta k uršulinkam v Škofji Loki; Andrej Stare iz Kranja v Radovljico; Janez Jalen iz Stare Loke v Trnovo v Ljubljani; Franc Kovačič z Brezovice k Sv. Petru v Ljubljani; Štefan Traven iz Radeč pri Zidanem mostu na Brezovico; Leopold Govekar z Dol pri Litiji v Radeče pri Zidanem mostu; Anton Oman iz Begunj na Gorenjskem na Dobrovo; Alojzij Jerič, župni upravitelj na Sinjem vrhu pri Vinici, za kaplana v Stari trg ob Kolpi. — Nameščeni so bili kot kaplani: Alojzij Krisch v Stari cerkvi; novom. Franc Pleša v Št. pri Stični; semeniški duhovnik Janez Raztresen na Koroški Beli; novomašnik Franc Kolenc v Borovnici; novomašnik Franc Gabrejna na Studencu. — Začasno vpokojen je bil Leopold Černe, župni upravitelj na Babnem polju. — Katehetski izpit za meščanske in mestne ljudske šole so dovršili: Franc Kogej, pomožni katehet subsidiarij v Št. Vidu n. Ljublj., P. Modest Novak, P. Bogomir Ploj, P. Feliks Tavčar in P. Metod Valjavec, frančišk. duhovniki in pomožni katehetje v Ljubljani. — Druge osebne vesti: Albert Pravst, bivši kaplan v Dobu, je odšel v lavantinsko škofijo; Janez Sedej kaplan na Dobrovi, odide v Ameriko. Franc Belec, kaplan v Starem trgu ob Kolpi in Pavel Podbregar, kaplan v Črnomlju, sta izstopila iz dušnega pastirstva.

Umrla je gospa učiteljica Vida Cevc roj. Šorn v Kamniku. Pogreb bo danes popoldne.

— **Poroka.** Včeraj, 11. t. m. sta bila poročena g. dr. Kozma Ahačič, sin tovarnarja in trškega župana v Tržiču Franc Ahačiča in gdč. Vera Rekar, bivša učiteljica in hčerka tukajšnjega sodnega svetnika. Iskreno čestitamo!

— **Podružnica »Slomškove zveze«** za kranjski okraj zboruje dne 14. oktobra v Škofji Loki. Začetek ob pol 11. uri v Društvenem domu. Na dnevnem redu je predavanje tovariša Štruklja. K obilni udeležbi vabi odbor. (k)

— **Št. Jernej, Dolenjsko.** 8. oktobra 1920. je šlo 6 fantov Orlov iz Orhovice k vajam v Št. Jernej. Koncu vasi jih napadejo s kolmi. Eden naših fantov obleži s težko rano na glavi, drugi zbeže z malimi poškodbami. Slučajno v vasi se nahajajoči orožnik prihiti takoj na lice mesta. Čez nekaj ur prideta še dva orožnika. Tri osumljence so orožniki odpeljali v Novo mesto. Fante so prepeljali danes zjutraj v bolnico. Sinovi samostojnežev so že prej grozili, da morajo »čuke« pobiti. Sadovi se kažejo!

— **Slovenskim upodabljajočim umetnikom!** Podpisana vabiva vse slovenske upodabljajoče umetnike na sestanek, ki se vrši v sredo, dne 13. oktobra ob 7. uri zvečer v hotelu »Union«. Namen sestanka je ustanovitev stanovske organizacije vseh slovenskih slikarjev, kiparjev in arhitektov. — Ferdo Vesel, Rih. Jakopič.

— **Najdeno.** Sprevodnik Josip Rus je našel več tisoč kron in sicer v II. razredu pri vlaku št. 2211 dne 10. oktobra 1920. Gotovo se je peljal dotični, ki je izgubil denar, z vlakom št. 2217 iz Ljubljane, to je ob 7. uri zvečer, dne 9. oktobra. 1920. — Ker sem denar oddal v Ljubljani na drž. kolodvoru, naj se dotični, ki ga je izgubil, tam zglasi.

— **Popis živine in vozil.** Po naredbi vojnega ministrstva se prične nadaljevanje ukinjenega popisa živine in vozil s **14. oktobrom 1920.** Za ta popis so izdane deloma izpremenjene odredbe, ki vpoštevajo izražene želje ljudstva. **Žigosanje živine je odpravljeno.** Popis se vrši po možnosti v vsaki občini posebej tako, da pride popisovalna komisija v vsako občino, samo za male občine se bo živina popisovala na odrejenem skupnem zbirališču. Poskrbelo se bo, da bo vsak obvezanec opravil popis v enem samem dnevu in da nikomur ne bo treba čakati dalj časa. Popis je potreben v svrho **vojaške razvidnosti,** da vojaška oblastva dobe pregled o živini in vozilih, ki bi se v slučaju mobilizacije mogla vporabiti v vojaške namene, in se vrši samo v to svrho, nikomur se pa pri tem popisu ne bo odvzelo ničesar.

— **Zaračunanje stojnine na južni železnici.** Obratno ravnateljstvo južne železnice naznanja, da se z veljavnostjo od 15. oktobra 1920 ukine zaračunavanje vozovne stojnine, ki je bila vpeljana dne 7. aprila t. l. Odslej velja normalna stojnina, uvedena z dodatkom III. (del I., oddelek B) železniške tarife za blago. Stojnina znaša po preteku 24-urnega prostega roka za prvih 24 ur za vsak voz in vsako uro 50 par, za vsako nadaljnjo uro pa 1 dinar.

— **Čevlje kupujte** od domače tvornice **Peter Kozina & Ko, zaloga Ljubljana, Breg.** Znižane cene. Pri naročilu se izvolite sklicevati na oglas v »Slovencu«.

— **Vlomljeno** je bilo pri Mani Podjedovi v Podutiku štev. 30. Podjedova je oškodovana za 4000 kron.

Prekmurje.

p **Izvoz živine** iz Prekmurja je po energičnem posredovanju vplivnih mož naše stranke vendar končno dovoljen. Opozarjamo vse slovenske nakupovalce na prekmursko živino, katere je v Prekmurju izredno veliko. Najboljša priložnost za nakup živine bo v četrtek, 28. t. m., ko je veliki sejm v Dolnji Lendavi, ki leži tik ob železniški postaji. Slovenski kupci, podvizajte se! Naj gre prekmurska živina v Slovenijo!

p **Zveza županov** dolnjelendavskega okraja je zborovala preteklo sredo ob veliki udeležbi županov in občinskih svetovalcev. Razpravljalo se je o gospodarskih in važnih političnih zadevah ter se zahtevalo, da se v Prekmurju čimpreje ustanovi okrajno glavarstvo za celo Prekmurje, ker sedanja uprava je bila mišljena le kot prehodna. Župani so izrekli zahvalo vladi za dovoljeno prosto trgovino z živino, ki je bilo eno najbolj perečih vprašanj v Prekmurju.

p **Vojaštvo** in posebno vojaško poveljstvo škoduje v Prekmurju razvitju državne ideje s svojim krutim in robatim nastopanjem proti domačemu miroljubnemu prebivalstvu. Tako je n. pr. poveljnik Lukič s svojimi manirami že zaslovel po celem svetu. Celo ljubljanski župan se ga spominja v časnikih. Pretepanje civilistov in odvzemanje koles, — o avtomobilih že sploh več ne govorimo, — je na dnevnem redu. Vojaška uprava se meša v vse civilne zadeve, a civilna oblast, posebno ona v Dolnji Lendavi, pa stoji »Habt acht« pred zapovedujočim vojaškim bogom. Vlada, napravi red — drugače bo razburkanost ljudstva prikipela do vrhunca ...

p **»Prekmurski Glasnik«**, tako so nazvali svoje liberalno trobilo Žerjavci v Prekmurju. Glavna redakterja tega kuštravega lista sta oba notarja v Prekmurju in par liberalnih »fiškališov«. Tiska se ga v 500 izvodih, katere številke se pošiljajo zastonj na naslove učiteljstva, katero je prišlo najbrž z navodili od višjega šolskega sveta, da dela v Prekmurju agitacijo za liberalno, v Sloveniji se potapljajočo barko. Tako je n. pr. v predzadnji številki izreklo uredništvo tega lističa učiteljici Marici Vranjek v D. Bistrici javno zahvalo za njeno agitacijo za list. Pozivamo šolski sosvet, da si ogleda to agitatorko nekoliko bližje.

p **Orožništvo** v Prekmurju je začelo po vzorcu vojaštva rekvirirati različne stvari. Ali res mislijo vse oblasti, da je Prekmurje taka molzna krava, da bi jo vsak lahko sam molzel? Ako orožniška komanda ni zmožna reda vpostaviti, naj odstopi, in sicer čimpreje! Vlado pa prosimo, da nam pošlje sem boljše poveljnike.

Ljubljanske novice.

lj **Pogreb ponesrečenega organizatorja hrvatskih avtomobilistov za pomoč Koroški.** Danes ob 3. pop. so bili prepeljani zemeljski ostanki Zagrebčana Zvonimira Biljana, ki se je ponesrečil na poti iz Zagreba na Koroško, iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na kolodvor, odkoder so krsto prepeljali v Zagreb. Žalnega sprevoda so se udeležili predsednik dež. vlade dr. J. Brejc, policijski ravnatelj dr. Guštin, zastopniki drugih oblasti, častniki, zagrebški tovariši, ki so se ravnokar vrnili iz Koroške, časnikarji in mnogobrojno občinstvo, ki je hotelo izkazati zadnjo čast žrtvi v izvrševanju narodnega dela. Preden so položili krsto v železniški voz, je oddelek pevcev zapel žalostinko.

lj **Iz gledališke pisarne.** V sredo, dne 13. oktobra 1920 se vrši v dramskem gledališču uradniška predstava »Anfisa« po znižanih cenah. Vstopnice se dobe v predprodaji pri dnevni blagajni v opernem gledališču in pred predstavo pri blagajni v dramskem gledališču.

lj **Poročil** se je g. Alojzij Škerjanc z gdč. Pavlino Brvar iz Borovnice. Bilo srečno!

lj **Slomškova zveza.** Odborova seja danes ob pol 6. uri v tajništvu. Važno! Š. (k)

lj **Umrli so v Ljubljani:** Danijel Ranzinger, trgovec, 38 let. — Karolina Nemec, beračica, 80 let. — Ljudmila Bubeniček, hči prekajevalca, 3 mesece. — Ivan Gnezda, nadzornik juž. žel., 57 let. — Ivan Šuligoj, delavec, 44 let. — Marjeta Godec, žena posestnika, 36 let. — Marija Podržaj, hči delavca, 8 mesecev. — Marija Jeločnik, zasebnica, 67 let. — Ivana Romih, žena premogarja, 47 let. — Franc Pozaršek, prožni delavec, 33 let. — Marija Supan, zasebnica, 53 let. — Pavel Dolenc, hlapec, 71 let. — Neža Kovač, žena kajžarja, 62 let. — Anton Siard, krojač, 31 let. — Marija Ilovar, kuharica, 38 let. — M. Gertrudis Terezija Kovič, uršulinka, 55 let. — Alojzija Krašna, žena čevljarja, 33 let. — Marija Glinšek, zasebnica, 65 let. — Ivan Bajde, izumitelj, 65 let.

lj **Hud razgrajač** je Lovro L. iz Štepanje vasi, kadar pogleda pregloboko v kozarec. In nekega večera se je zopet nasrkal sladkega mošta, nato je pa okolu polnoči pri skupini hiš »Društva« začel razgrajati in kričati, da je spravil celo naselbino tam na Kodelovem iz postelj na noge. Zadovoljil se pa ni zgolj s pri pijancih običajnem kričanjem, marveč je tudi pobijal šipe in sicer je pobil Mariji Novakovi dve šipi, razbijal po Kastelicevih vratih in razbil šipo in poškodoval Luknarjevi vrata. Oborožil se je tudi s kuhinjskim nožem, katerega mu je odvzel Silvester Židan. Prišli so orožniki, ki so hudega Lovrota pomirili, toda še drugi dan je Lovro grozil sosedom: »Razrezal Vas bom!« Lovro je razgrajal celi dve uri.

lj **Cene pivu.** Mestni magistrat je dovolil za mesto Ljubljano sledeče povišanje cen pivu: Pivo v steklenicah v gostilnah 5.60 kron, v kavarnah 6.60 kron za steklenico. Pivo v vrčih: za pol litra 4 krone, za 3 desetinke litra pa 2.60 kron.

Dijaški vestnik.

d **Poverjenikom »Zore-Luči«.** Vsi poverjeniki našega glasila naj nemudoma ekspresno sporoče Upravi za Slovenijo, Ljubljana, Ljudski dom, število naročnikov. Važno in nujno! — Predsednik SDZ.

d **Vsem podružnicam!** Zahtevana poročila in imeniki še do danes niso došli. Ne otežujte dela osrednjemu odboru! — Predsednik SDZ.

Koroška po plebiscitu.

IZID GLASOVANJA BO ZNAN V PETEK.

LDU **Borovlje,** 11. oktobra. Danes dopoldne se je v Borovljah začel skrutinij, dočim se je v Rožeku, Velikovcu in Pliberku pričelo štetje že snoči in se je danes nadaljevalo. V glasovalnem okraju Borovlje so dopoldne prešteli eno samo občino, namreč Medgorje. Izid še ni znan. Predsednik okrajne plebiscitne komisije v Borovljah je izjavil, da izida ni pričakovati pred petkom, ker gre štetje zelo počasi. Isto je v drugih glasovalnih krajih. Udeležba pri glasovanju je bila nad vse pričakovanje velika. Vidi se, da sta obe stranki napeli vse sile, da izvojujeta zmago. V nekaterih krajih so glasovale do zadnje vse v glasovalni imenik vpisane osebe. Na obeh straneh je kurirska služba funkcionirala izborno. Nemci so imeli na razpolago ogromno število avtomobilov, ki so neprestano švigali med jugom in severom. Pa tudi naša prevozna sredstva in naše zveze so se dobro obnesle. Sklep ententne komisije, da bo v soboto in nedeljo cona A zaprta, je bil iluzoren, ker se Nemci za to prepoved niso brigali in so nemoteno v celih gručah prestopali bivšo demarkacijsko črto. Nemške tolpe so posebno arogantno nastopale ob Vrbskem jezeru in južno od Celovca. Tam so naši zajeli cele skupine po 100 oseb in še več, pobrali razno orožje, kajti nihče ni bil neoborožen. Zaprli so jih deloma po kleteh in skednjih itd., pozneje pa so jih zopet izpustili, ali pa so jih odvedli do bivše demarkacijske črte, kjer so jih izročili ententnim častnikom, ki so jih oddali v cono B nazaj. Orožje je bilo vsake vrste: samokresi, boksarji, takozvani »Totschlägerji«, z žeblji okovane palice, dolgi noži itd. Skrivali so se v hišah, kleteh, gozdih, na samotnih potih itd. in neprestano izzivali naše ljudi, ki so večinoma ostali hladni. Snoči in danes se vračajo Nemci v avtmobilih ali peš. Ponoči so se ponekod zbirale gruče »Volkswehrovcev« in drugih nemških razgrajačev, ki pa so se kmalu razpršile, ko so videle, da Slovenci ne reagirajo na njihovo izzivanje. Naše ljudstvo zelo nestrpno pričakuje izida skrutinija, toda pred petkom ga ni pričakovati. Zaupanje našega naroda v zmago je trdno in neomahljivo.

VOLKSWEHROVCI USTRELILI SLOV. UČITELJA.

LDU **Hodiše,** 11. okt. Danes ob tri četrt na osem zvečer je približno 15 Volkswehrovcev napadlo brata učitelja Bitenca v Hodišah. Ranjen je s samokresom v glavo. Napad se je izvršil na cesti, približno 50 korakov od župnišča. Napadalci so zbežali v gozd. Orožništvo jih zasleduje.

NARODNO PREDSTAVNIŠTVO.

Belgrad, 11. okt. Kakor sodijo, pri jutrišnji seji narodnega predstavništva ne bo kvoruma, ker je večina poslancev na volivni agitaciji. Razprave se odgajajo brez upanja, da bi se mogle nadaljevati. Na dnevnem redu je predlog o ukaznem zakonu, ki bo predložen z znatnimi izpremembami ter se bo nanašal samo na odredbe proti draginji in na zagotovitev reda in miru v državi. Kako stališče bo zavzel v tem pogledu Protić, še ni znano.

POSVETOVANJE GOSPODARSKIH ZASTOPNIKOV S FINANČNIM MINISTROM.

Belgrad, 11. okt. Danes se je vršila konferenca, ki jo je sklical minister za finance, da razpravlja z zastopniki gospodarskih krogov o vprašanju novouvedenih davkov po novem proračunskem zakonu. Tajnik zagrebške trgovsko-obrtne zbornice Paskijević in tajnik zagrebške gostilničarske zadruge Pavleković sta pojasnila stališče obrtnih krogov napram novim zakonom, nakar je finančni minister naglašal potrebo, da se finančni zakoni uveljavijo ukaznim potem. Zatem se je izvolila komisija, ki bo sporazumno s finančnim ministrstvom izdelala izpremembe zakona o poslovnem davku na obrt.

ZDRUŽITEV AVSTRIJE Z NEMČIJO.

Trst, 11. oktobra. Kakor poroča agencija »Volta«, ne bo italijanska vlada ničesar ukrenila proti sklepu avstrijske narodne skupščine, naj bi se o priklopitvi Avstrije z Nemčijo odločilo potom ljudskega glasovanja, ker bi tak ukrep ne nasprotoval po mnenju italijanske vlade st. germainski pogodbi.

BORZA.

LDU **Zagreb,** 11. oktobra. Devize. Berlin, izplačilo 198—200, ček 192—195, Italija 511—513, Pariz 830—0, Praga 162 do 163, Dunaj 36—36.10. Valute. Dolarji 126 do 127, avstrijske krone 27—38, rubelji 0 do 130, marke 200—202, rumunski leji 230 do 233, italijanske lire 510—518, turške lire 470—490, angleški funti 440—450, češkoslovaške krone 168—0.

Orlovski vestnik.

Seja šentpeterskega Orla se vrši danes zvečer ob 8. uri. Pridite zanesljivo vsi!

Šentpeterski Orel ima svoj redni **občni zbor** v sredo ob 8. uri zvečer. Člani se vabijo, da pridejo vsi polnoštevilno na občni zbor. — Predsedstvo.

Turistika in sport.

Seja načelnikov odsekov Sportne zveze se vrši v torek 12. t. m. ob 19. uri v pisarni v Narodnem domu. Ker se bodo reševala vprašanja, ki se tičejo vseh odsekov, zanesljiva udeležba potrebna. — Sportna zveza.

Ljubljanski sportni klubi se pozivljajo, da pošljejo zanesljivo po 2 zastopnika k sestanku, katerega sklicuje Sportna zveza v sredo 13. t. m. ob 19. uri v pisarni Sportne zveze, Narodni dom. Odpošljejo naj se zastopniki, ki so voljni trajno delovati pri centralni organizaciji. Na sestanku se bodo razmotrivala vitalna vprašanja za razvoj sporta, vsled česar naj vsak klub zanesljivo skrbi, da bo zastopan. — Sportna zveza.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Psihrom. diferenca v C	Nebo, vetrovi	Padavine v mm
9./10. 21 h	735·5	14·0	0·6	oblačno —	
10./10. 7 h	736·7	13·6	0·6	oblačno z.	—
10./10. 14 h	735·5	15·3	0·7	oblačno z	
10./10. 21 h	736·1	13·1	0·7	oblačno —	
1./10. 7 h	736·9	12·0	1·0	oblačno z.	—
11./10. 14 h	737·7	13·6	2·4	oblačno z.	

Znamenita nabožna knjiga z zlato vsebino. Kratko navodilo za pravo pobožnost do Matere božje. Priredil dr. A. Zdešar. Dobi se v Jugoslov. knjigarni v Ljubljani in v vseh knjigarnah. Cena 2 K 60 v.

Pohištvo za spalno sobo novo, še nerabljeno, iz mehk. lesa poceni na prodaj. Naslov se izve v upravi pod št. 4132.

Slovenec,

ki se je povrnil iz Amerike, premožen, 28 let star, bi se rad poročil z mladenko v starosti 20 do 25 let, ki ima svojo obrt ali pa posestvo. Ponudbe je poslati na upravo lista pod **„Amerikanec" 4196.**

Odvetnik in kaz. zagovornik

Dr. Dinko Puc

naznanja, da je otvoril svojo pisarno v Ljubljani, Beethovnova ul. 15. - Telefon št. 533.

Zelod zdravo popolnoma suho blago le na cele vagone kupuje Franc Pogačnik, Ljubljana, Dunajska cesta 36.

Prodajo se izrezane **starinske omare.** ROŽNA DOLINA ŠT. 285, LJUBLJANA. 4188

Petrolejske kante dve z zabojem plačamo po 58 K, posamezno po 22 K vsaka železniška postaja **Sever & Komp., Ljubljana.** 4152

Steklena starinska omara se proda. — Naslov pove uprava lista pod št. **4198.**

Prostovoljna javna dražba pohištva in drugo dne 13. oktobra v Spodnji Šiški Kolodvorska cesta 159 ob 9. uri dopoldne.

Dr. BLEIWEIS

se je povrnil in ordinira za notranje, vratne in nosne bolezni

Kongresni trg 15 od 3—5 pop.

Družabnik

tihi z večjim kapitalom brez sodelovanja se išče za solidno trgovino na debelo. Ponudbe pod „DRUŽABNIK 1879" na ANONČNO EKSPEDICIJO AL. MATELIČ Ljubljana.

Vrtnar!

Pridnega, poštenega in treznega vrtnarja, kateri razume pri zelenjavi in sadjereji se takoj sprejme. Plača po dogovoru. Služba stalna in trajna. **Državno zdravilišče Topolšica pri Šoštanju, Slovenija.**

Ženitna ponudba!

Državni uradnik, IX. čin. razred, 30 let star s K 70.000 premoženja in K 20.000 gotovine se želi v svrho poročitve seznaniti z gospodično ali vdovo, staro do 26 let. Pogoji: čista blondinka, lepe lase, zdrave in polne rasti, veselega značaja, blagega srca in dobra gospodinja. Le resne ponudbe s sliko, ki se takoj vrne ali s pravim naslovom pod **„Jovo Karbonarič"** na anončni zavod **Drago Beseljak**, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5.

Proda se radi izselitve dobro idoča

gostilna s trgovino

z mešanim blagom v neposredni bližini premogokopa Trboveljske premogokopne družbe v **Kočevju.** Hiša ima velike prostore, čedna stanovanja, kleti, ledenico, verando, kegljišče in lepe hleve, okoli hiše je lep senčnat vrt, zraven obširen sadni vrt. K hiši spada 40 oralov gozda, polja in travnik. Več se izve pri **Iv. Kresse,** trgovec v Kočevju.

Strugarska in strojna ključavničarska delavnica

Ambrož - Grošičar

Ljubljana,

Trnovski pristan, štev. 32.

Naznanjava slav. občinstvu, da sva otvorila strojno delavnico, ter vzameva v popravilo vsakovrstne kmetijske stroje in orodja, kakor tudi mlinska turbinska popravila, dalje sesalke vseh vrst, stroje za opeko, motorje itd. i. s. vsa v to stroko spadajoča dela in se zavezujeva za hitro in točno postrežbo.

Cevlji na debelo in na drobno, vse vrste moški, ženski, otroški, delavski, kakor tudi najfinejši vseh vrst po najnižjih dnevnih cenah se dobe pri znani tvrdki **Aleksander Oblak, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 28.** — Pošilja se po povzetju po vsem kraljestvu. 4037

Službo dobi izprašani

kurjač

vešč tudi elektrotehnike. Vstop takoj. Ponudbe pod ‚Dolenjsko' 4183 na upravo do 16. t. m.

Zalepke za srečolov in šaljivo pošto

priporoča v najnovejši obliki

M. TICAR, LJUBLJANA.

Prvovrstni

stroji za obdelavanje lesa polnojarmenike in orodje

dobavlja

Ringer & Co., Maschinenerzeugungs- und Hadels-Ges. m. b. H. Wien XV., Märzstrasse 4.

Žičnikov

in **žgane žice** v poljubnih dimenzijah, nudimo več vagonov, po **najnižji dnevni ceni** iz skladišča:

HROVAT & KOMP. v Ljubljani.

Splitski cement

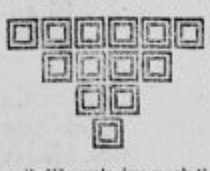

najboljše vrste ima v zalogi **Obrtna centrala,** Ljubljana, Pražakova ul. 3.

Konjak

stari vinski je pri slabosti vsled starosti, pri težkočah v želodcu in pešanja moči pravo življenje vzbujajoče sredstvo. Dva litra pošilja franko za v naprej poslanih K 196.80 1 liter za K 108. **Beneš Herti, veleposestnik, grad Golič pri Konjicah, Slovenija.**

Sprejmem dva dobra **mesarska pomočnika,** ki sta izučena v prekajevalni stroki. Postrežba vsa v hiši. Plača po dogovoru. Poizve se v Ljubljani, Poljanska cesta številka 15.

Kimel Kupuje pa nudi **pravi holandski Sever & Komp Ljubljana. lanено in deteljno seme ter suhe gobe**

Železnih cevi za napeljavo vodovoda ali pilna prodam ca. 5000 metrov v premeru 1 cole po SHS 48 K za tekoči meter, in ca. 2000 metrov v premeru 1¼ cole po SHS 58 K za tekoči meter. Iste zdrže pritisk 20 atmosfer. Tvrdka J. Razboršek, Šmarčno pri Litiji. 4131

Hiša

dvonadstropna, s šestimi stanovanji se proda na Resljevi cesti. **Več se poizve pri K. Soss, Mestni trg št. 19**

Stiskalnice za sadje

v vseh veličinah nudi

»Orient« prometni biro za robu Mitrovanović & Nastić, Vršac.

Brzojavi: Orient.

A I 612/20.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Na prošnjo dedičev po **Julijani Premkovi** in ostalih solastnikov se je s sklepom okrajnega sodišča z dne 21. avgusta 1920 opr. št. A I 612/20/4 dovolila javna sodna dražba v sledečem navedenih nepremičnin in premičnin:

1. **hiše št. 2 v Gradišču** z vrtom vl. št. 5 kat. obč. Gradiško predmestje za izklicno ceno 300.437 K,
2. **hiše št. 1 Pred igriščem** z dvoriščem in prizidkom ob sosedni hiši št. 3 vl. št. 39 kat. obč. Gradiško predmestje za izklicno ceno 110.350 K,
3. **glasovirja** za izklicno ceno 3500 K.

Dražba se bo vršila dne

19. oktobra 1920,

ob devetih dopoludne na licu mesta najprej v Gradišču št. 2 in nato Pred igriščem št. 1.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejemajo,

Na teh posestvih vknjiženim upnikom ostanejo njih zastavne pravice varovane neglede na prodajno ceno.

Prodajalci si pridržijo pravico, da v roku osmih dni potrdijo ali odklonijo ponudbe zdražiteljev.

Dražbeno skupilo je plačati najkasneje v enem mesecu po potrditvi dražbe v roke sodnega komisarja.

Dražbeni pogoji so na vpogled pri notarskem namestniku **dr. Josipu Krevlu v Ljubljani,** kot sodnem komisarju.

V Ljubljani, dne 9. oktobra 1920.

Dr. Josip Krevl
not. nam. kot sodni komisar.

Brez posebnega obvestila.

✝

Vsemogočnemu se je dopadlo dušo moje nad vse ljubljene ženke in mamice

Vide Cevc roj. Šorn

dne 11. oktobra 1920, po kratki, mučni bolezni, previdene s svetimi zakramenti, poklicati k Sebi v bolje življenje.

Pogreb nepozabne bo v sredo 13. oktobra ob 3. uri popoludne. Zadušnice se bodo brale v žalski in frančiškanski cerkvi. Pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

V Kamniku, dne 11. oktobra 1920.

Emil Cevc,
trgovec-soprog.

Marija Konc, teta. Emilček, sinček.

Kavarna „ZVEZDA" vsak torek in petek od 20 do 23 ure

KONCERT

Svira vojaški orkester. — Vstop prost.

Prvi koncert se vrši danes zvečer.

Vsak trgovec

doseže povoljen uspeh in lep dobiček pri prodaji pravega kranjskega

lanenega firneža

Razpošiljamo od 15 kg naprej v poljubnih količinah po najnižji tovarniški ceni. Strokovnjaki so priznali našo kakovost kot prvovrstno! **Hrovat & Komp., Ljubljana.**

Prvovrstna renomirana **tkalnica** v Warnsdorfu na Češkem, ki se peča z izdelovanjem Warnsdorfske hlačevine, nepremočnega blaga in baržuna,

išče za Jugoslavijo

pri ondotnih tekstilnih tvrdkah dobro uvedenega

provizij. zastopnika.

Ponudbe s Cur. vit. na Anončno pisarno Norwey & Schneider, Warnsdorf, Češkoslovaška pod »Jugoslavija 2218«. 4153

Mobilizacija bosih!

P. n. občinstvu uljudno javljam, da sem otvoril v svoji lastni hiši v **Rožni dolini št. 150** pri Ljubljani trgovino z **usnjem, čevlji in čevljarskimi potrebščinami na drobno in debelo.** Istotako v trgovini **Pred Igriščem št. 1.** Blago prvovrstno, cene solidne, postrežba točna.

Se priporočam ter beležim z odličnim spoštovanjem

Avgust Škof.

Eksport „IMPEKS" Import

Ljubljana,
Krekov trg 10.

Najugodnejši nakup na debelo manufakture, moških oblek, kolonijalov, strešne lepenke, bele pločevine i. t. d.

Tvornica perila

M. Alešovec

Ljubljana

izdeluje vsakovrstno perilo po najnižjih cenah.

Specialiteta: Opreme za ženine, neveste - in novorojenčke. — Reformno perilo. -

Čevlji

prodajajo se po znatno znižanih cenah.

Zaloga Ljubljana-Breg

na debelo in drobno. *Izdelki zajamčeno iz samega najboljšega usnja.*

Izdaja konzorcij »Slovenca«. Odgovorni urednik Mihael Hoškere v Ljubljani. Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.